

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

26. X. 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 13

Počet listů: 15

Počet příloh: 7/12

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 161

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

b/ Dne 25. 10. 1989 bylo provedeno bezpečnostní opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku v obvodu Prahy 1, kde se na pěší zóně "mladí radikálové" z tzv. nezávislých skupin pokusili zorganizovat protestní shromáždění proti vydání nové stokorunové bankovky s portrétem K. Gottwalda. V 17.07 hod. se na Můstku vytvořil hlouček asi 30-40 lidí, převážně ve věku do 25 let, jejichž počet poměrně rychle stoupl asi na 100 osob. V této době byla skupina natáčena televizními štáby ARD a ZDF. Ze shluku osob vystoupila Monika NADRCHALOVÁ /provdaná BROŽOVÁ, nar. 17.2.1970, zdravotní sestra OÚNZ Praha 10/, která před kamerami uvedených televizních štábů zvednutím paží uklidnila shromážděné osoby a prohlásila: "Přátelé, sešli jsme se dnes, abychom vyjádřili protest proti vydání nové stokoruny, protože nesouhlasíme, aby na ní byla podobizna vraha". Následoval potlesk a tichý zpěv čs. státní hymny. Společně s NADRCHALOVOU-BROŽOVOU se zde pohybovala Jana MIKLUŠÁKOVÁ /nar. 24.12. 1969, bytem [REDAKCE], [REDAKCE], studentka střední zdravotní školy Praha 5/. Obě byly předvedeny na místní oddělení VB Školská a následně umístěny do cely zadržení a zajištění. V této době se shromážděné osoby daly do pohybu a držíce se za ruce chodily ve dvojstupech od Můstku k Dětskému domu a zpět. Jakmile počet korzujících dosáhl výše asi 300-400 osob /včetně náhodně přihlížejících/, byl vydán pokyn k výjezdu pořádkové jednotky VB. Její příjezd a vystoupení z vozidel postačilo k rozptýlení shromážděných a k ukončení "korza". Od zahájení bezpečnostního opatření až do jeho ukončení se v hloučkách shromážděných občanů pohybovaly štáby západoněmeckých televizních společností ZDF a ARD, které natáčely celý průběh shromáždění a snažily se o rozhovory s jednotlivými osobami. Již samotná přítomnost těchto štábů podporovala nedovolené shromáždění. V průběhu bezpečnostního opatření bylo kontrolováno celkem 91 osob. Bylo ukončeno v 19.00 hod. Celkově nebyl na pěší zóně a v jejím okolí klid a veřejný pořádek narušen.

1. Bezpečnostní situace

V průběhu 25. října 1989 nebylo zaznamenáno závažné narušení veřejného klidu a pořádku. Za účasti 300 až 400 osob se na pěší zóně v Praze 1 uskutečnilo nepovolené protestní shromáždění "mladých radikálů" z tzv. nezávislých skupin proti vydání nové stokorunové bankovky.

Prostřednictvím letáků, nátlakových anonymních dopisů s výhrůžkami fyzickou likvidací i cestou oficiálních sdělení nadále pokračují přípravy provokativních akcí nelegálních struktur k výročí vzniku ČSR. Nepřátelské letáky různého druhu byly zjištěny na 6 místech ČSSR. V Praze byl při jejich rozšiřování zadržen čs. občan, poštovní doručovatel.

Při vloupání do muničního skladu VÚ v Chlumci nad Cidlinou bylo odcizeno 80 nábojů do pistole a 20 obranných granátů.

Nebyla hlášena závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

a/ V průběhu podzimních vysokoškolských prázdnin v Maďarské republice /4.-10. 11. 1989/ plánují maďarští vysokoškoláci, členové reakční organizace FIDESZ, hromadnou návštěvu ČSSR. Ve městech, kde studují vysokoškolští studenti maďarské národnosti /zejména v Praze, Brně, Bratislavě a v Nitře/, chtějí uspořádat mítinky propagující činnost FIDESZ. Setkání se mají uskutečnit na kolejích nebo ve vysokoškolských klubech,

b/ Dne 25. 10. 1989 bylo provedeno bezpečnostní opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku v obvodu Prahy 1, kde se na pěší zóně "mladí radikálové" z tzv. nezávislých skupin pokusili zorganizovat protestní shromáždění proti vydání nové stokorunové bankovky s portrétem K. Gottwalda. V 17.07 hod. se na Můstku vytvořil hlouček asi 30-40 lidí, převážně ve věku do 25 let, jejichž počet poměrně rychle stoupl asi na 100 osob. V této době byla skupina natáčena televizními štáby ARD a ZDF. Ze shluku osob vystoupila Monika NADRCHALOVÁ /provdaná BROŽOVÁ, nar. [REDAKCE], zdravotní sestra OÚNZ Praha 10/, která před kamerami uvedených televizních štábů zvednutím paží uklidnila shromážděné osoby a prohlásila: "Přátelé, sešli jsme se dnes, abychom vyjádřili protest proti vydání nové stokoruny, protože nesouhlasíme, aby na ní byla podobizna vraha". Následoval potlesk a tichý zpěv čs. státní hymny. Společně s NADRCHALOVOU-BROŽOVOU se zde pohybovala Jana MIKLUŠÁKOVÁ /nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], [REDAKCE], studentka střední zdravotní školy Praha 5/. Obě byly předvedeny na místní oddělení VB Školská a následně umístěny do cely zadržení a zajištění. V této době se shromážděné osoby daly do pohybu a držíce se za ruce chodily ve dvojstupech od Můstku k Dětskému domu a zpět. Jakmile počet korzujících dosáhl výše asi 300-400 osob /včetně náhodně přihlížejících/, byl vydán pokyn k výjezdu pořádkové jednotky VB. Její příjezd a vystoupení z vozidel postačilo k rozptýlení shromážděných a k ukončení "korza". Od zahájení bezpečnostního opatření až do jeho ukončení se v hloučcích shromážděných občanů pohybovaly štáby západoněmeckých televizních společností ZDF a ARD, které natáčely celý průběh shromáždění a snažily se o rozhovory s jednotlivými osobami, již samotná přítomnost těchto štábů podporovala nedovolené shromáždění. V průběhu bezpečnostního opatření bylo kontrolováno celkem 91 osob. Bylo ukončeno v 19.00 hod. Celkově nebyl na pěší zóně a v jejím okolí klid a veřejný pořádek narušen.

Dne 24. 10. 1989 byl redakci deníku Nová svoboda v Ostravě doručen anonymní dopis obsahující "z příkazu lidové moci pracujících" požadavek otištění /ve dnech 26. a 27. října 1989/ textu tzv. manifestu žádajícího "odstoupení stalinovců Jakeše a Husáka". Dále pisatel uvádí, že 28. 10. 1989 ve 14.00 hod. se bude v Ostravě na náměstí konat manifestace. V případě nezveřejnění požadavku je redaktorům V. Fakovi a A. Szkanderovi vyhrožováno fyzickou likvidací. Téhož dne obdržel obdobný anonymní dopis oznamující nepovolenou manifestaci v Ostravě vedoucí tajemník Severomoravského KV KSČ. V závěru dopisu pisatel vyhrožuje vedoucímu tajemníkovi fyzickou likvidací, pokud proti manifestaci zasáhne Bezpečnost. V obou případech se po pisatelích pátrá.

Dodatečně bylo hlášeno, že 19. 10. 1989 obdržel odbor vnitřních věcí ONV Brno 1 dopis od ing. Petra HURNÍKA, oznamující, že ve spolupráci s mladými architekty Jihomoravského svazu českých architektů mají v úmyslu uspořádat 28. 10. 1989 v centru Brna "lampionový průvod", kde budou předneseny kritiky k významným architekturám v Brně. Rozhodnutím ONV nebyla akce povolena.

Dne 24. 10. 1989 oznámil na Obvodním oddělení VB v Krupce okres Teplice, Bohumil HOLL /1966, chovatel st. statku Teplice/ úmysl zorganizovat dne 28. 10. 1989 na náměstí v Krupce - Bohosudově manifestaci k uctění vzniku ČSR. Prohlásil, že v rámci manifestace hodlá pronést projev týkající se činnosti "charty-77" a vyjádřit nesouhlas s pobytem sovětských vojsk v ČSSR.

Dodatečně bylo rovněž hlášeno, že 24. 10. 1989 došlo k anonymní telefonické výhrůžce výbuchem OV KSČ v Šumperku /Severomoravský kraj/. Byla prověřena jako klamná, po pachateli se pátrá.

Dne 24. 10. 1989 byl OV KSČ Český Krumlov doručen anonymní dopis, jehož text je zaměřen proti KSČ a generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ. Po pisateli se pátrá.

V Brezně /Západoslovenský kraj/ a Krupce /Severočeský kraj/ byl zjištěn další výskyt anonymního dotazníku tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění namířeného proti KSČ a její

vedoucí úloze. V Brně byl 25. 10. 1989 zjištěn výskyt letáku křesťanské unie lidských práv označující Československo za oázu neostalinistického totalismu a vyzývající veřejnost k účasti na shromáždění u kostela ve Starém Brně 29. 10. 1989 k modlitbám za propuštění politických vězňů. Téhož dne byl v Neratovicích /okres Mělník/ zjištěn výskyt 5 letáků oznamujících, že u příležitosti 71. výročí ČSR bude 27. 10. 1989 v Neratovicích opět odhalen pomník T.G.Masarykovi. V Praze 5 byl zjištěn 1 kus závadové tiskoviny s textem výzvy "Několik vět". V ranních hodinách 25. 10. 1989 byl v Praze 1, v Nerudově ulici a na Hradčanském náměstí, zjištěn výskyt 3 letáků vyzývajících k nepovolené manifestaci občanů dne 28. 10. 1989 na Václavském náměstí. Po rozšiřovateli se ve všech případech pátrá.

Dne 25. 10. 1989 byl na několika veřejně přístupných místech v Košicích zjištěn výskyt 6 rozměrných závadových nápisů propagujících "chartu-77", DUBČEKA, buržoazii a podobně. Týž den byl v Praze 4-Podolí zjištěn na oplocení tenisových kurtů závadový nápis v angličtině "lepší mrtví, nežli rudí" umístěný v pěticípé hvězdě. Po pisatelích se v obou případech pátrá.

Dne 25.10. 1989 byl v Praze zadržen čs. občan Robert BEKR /1960, poštovní doručovatel/, když v podchodu stanice metra Můstek vylepoval letáky obsahující výzvu národu, aby "na projev nesouhlasu s obsazením ČSSR armádami Varšavské smlouvy 21. 8. 1968 vypnul všechny elektrické spotřebiče". Letáky jsou podepsány "skupinou 28. říjen". U jmenovaného bylo při jeho prohlídce zjištěno 15 kusů těchto letáků. Po konzultaci s prokuraturou budou přijata další opatření.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Vedení JZD Ohnišov (okr. Rychnov nad Kněžnou) zneužívá změny hospodářského mechanismu k získávání nových pracovníků tím, že je přeplácí. Zástupce JZD ing. POTŮČEK typuje v okolních podnicích perspektivní kádry pro vstup do jejich družstva. Vybraným odborníkům nabízí platové podmínky o 1.000.- Kčs vyšší než je jejich stávající mzda a možnosti stáží v USA. V k.p. ELTON již jednal se třemi špičkovými pracovníky, za které JZD uhradí uvedenému podniku veškeré pohledávky, včetně výdajů na jejich studium. Podle názoru odborníků dojde odchodem těchto tří zapracovaných inženýrů z k.p. ELTON k zastavení vývoje na dobu asi šesti let, než se noví pracovníci seznámí s projektem a budou schopni produkovat tvůrčí práci.

Dne 20.10.1989 v k.p. ELITEX Kdyně (Západočeský kraj) provedli pracovníci oddělení technických služeb na příkaz JUDr. PULCHMELTRA vybalení komponentů pro textilní stroje a vysypali je do palety s tím, že celý obsah v hodnotě přibližně 1,5 miliónu Kčs bude zničen. Ke zničení mělo dojít s cílem snížení nadnormativních zásob vzhledem k očekávané inventuře k 31.10.1989. Uvedené součástky (jehly a jazýčky) se užívají při montáži textilních spřádacích strojů typu ARACHNE, určených k vývozu. Ředitel k.p. KREJČÍ likvidační práce zastavil a nařídil opětovnou konzervaci dílů.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍHO SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.7.2008 podle ustanovení § 157 odst. 1 zák. č. 42/2005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

b/ Násilná trestná činnost

Dne 25. října 1989 bylo v Olomouci zahájeno stíhání pro trestný čin vraždy proti [REDAKCE] /nar. 1964, bytem Uničov, okr. Olomouc, dělnice, t.č. na mateřské dovolené/. Jmenovaná téhož dne asi v 02.00 hodin zavraždila ve svém bytě po předchozí hádce 9 bodnými ranami do hrudníku, pravé nohy a ruky svého druha [REDAKCE] /nar. 1955, bytem Uničov, dělník/. Byla dodána do věznice MS Ostrava s návrhem na vzetí do vazby.

Vyšetřuje OS SNB Olomouc.

Navazuje na DSZ ze dne 20. října 1989: k loupežnému přepadení strážného [REDAKCE] /nar. 1924/ v objektu SOU Dopravního v Plzni - Božkově. Dne 25. října 1989 byl zadržen za použití výstražného výstřelu ze služební pistole [REDAKCE] /nar. 1973, bytem Plzeň, zaměstnán Stavební podnik města Plzně/. Jmenovaný při útěku upadl a způsobil si zranění levé ruky. Výstřelem nebyl nikdo zraněn.

Vyšetřuje MS SNB Plzeň.

c/ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 23. října 1989: ke stíhání [REDAKCE], nar. 1958/ pro trestný čin podvodu. Jmenovaná během roku 1988 vylákala u dalších dvou občanů pod různými záminkami 55 000 Kčs. Celkově způsobená škoda činí 175 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 1.

Dne 25. října 1989 v přesně nezjištěnou dobu bylo v Chlumci nad Cidlinou /okr. Hradec Králové/ provedeno vloupání vybouráním dřívě zazděného větracího okénka do muničního skladu vojenského útvaru 1550. Vzniklým otvorem pachatel odcizil 80 nábojů do pistole ráže 7,62 mm a 20 obranných granátů, z nichž bylo nalezeno 8 v nedaleké silniční propusti. Objekt je střežen volně puštěným psem. Další okolnosti případu se zjišťují. Ve skladu je prováděna kontrolní inventura.

Vyšetřuje KS SNB Hradec Králové.

Dne 25. října 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 80 případů krádeží vloupáním, z toho:

	do obchodů a reastaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	9	8	14	7	23	271 300
SSR	2	9	3	2	3	81 300
ČSSR	11	17	17	9	26	352 600

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 25. října 1989 v 04.12 hodin mezi železničními stanicemi Sebužín a Střekov /okr. Ústí nad Labem/ strojvedoucí nákladního vlaku [redacted] /nar. 1960, bytem Ústí nad Labem, pracovník Loko-depo Ústí nad Labem/ přejel návěstidlo "Stůj!", vlak nezastavil a narazil do před ním stojícího nákladního vlaku.

[redacted] byl na místě usmrcen. Způsobená škoda na lokomotivě, 5 nákladních vagónech a strženém trolejovém vedení činí asi 200 000 Kčs. V důsledku nehody byla přerušena doprava do 20.55 hodin téhož dne. Další okolnosti a příčina železniční nehody se zjišťují.

Vyšetřuje OS SNB Ústí nad Labem.

Dne 25. října 1989 ve 12.00 hodin u obce Lubenec /okr. Louny/ řidič osobního auta [REDACTED] /nar. 1948, bytem Karlovy Vary, dělník/ vjel na rovném úseku z dosud nezjištěných příčin do levé poloviny vozovky, kde se čelně střetl se služebním nákladním autem MNO. Při nehodě utrpěli [REDACTED] a jeho spolujezdkyně smrtelná zranění. Celková škoda na vozidlech činí 20 000 Kčs. Požití alkoholu u řidiče nákladního auta bylo vyloučeno. Příčina nehody je předmětem dalšího vyšetřování. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Louny.

Dopravní nehody dne 25. října 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	205	5	9	1 011 400
SSR	67	1	4	328 900
ČSSR	272	6	13	1 340 300

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 24. října 1989 proběhla na území hl.města Prahy v době od 04.00 do 24.00 hodin bezpečnostní akce s cílem zintenzivnit odhalování pachatelů trestné činnosti a pozitivně ovlivnit bezpečnostní situaci na území hl.města Prahy. V průběhu akce bylo zajištěno 7 kusů zbraní, 700 kusů střeliva, 3 kg výbušnin. Dále bylo odhaleno 44 trestných činů a 18 přečinů.

Akci organizovala MS VB Praha.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Přibližně 100 zaměstnanců motorárny s.p. LIAZ Jablonec nad Nisou odhlašuje k 1.1.1990 odběr Rudého práva. Většinou se shodují v názoru, že mělo dojít ke zvýšení cen různých zájmových časopisů, ale cena Rudého práva se neměla zvyšovat, protože je vlastně dělnickým listem. Podle jejich názoru dojde jeho zdražením k oslabení ideologického působení strany. Na Okresní správě spojů v Jablonci nad Nisou bylo zjištěno, že Rudé právo odhlašují i důchodci, kteří to odůvodňují tím, že další odběr tisku po 1.1.1990 je pro ně finančním problémem.

Mezi pracujícími podniky Slovenské uholné baně (Baňa Nováky a Baňa Cígel) k.p. Prievidza byly zjištěny ohlasy na interview, které poskytl předseda vlády ČSSR s. ADAMEC rakouským sdělovacím prostředkům. Živá diskuse mezi pracovníky se týkala především zmínky o možnosti přehodnocení událostí v letech 1968-1969, jelikož tehdejší akční program strany, jak bylo uvedeno, obsahoval mnohé pozitivní prvky. V souvislosti s tím se začalo aktivněji hovořit o možnosti rehabilitace osob, postižených za činnost v krizových letech. Nejvíce diskusí vzniká mezi pracovníky, kteří byli po roce 1968 vyloučeni nebo vyškrtnuti z KSČ.

Zaměstnanci Fakultní nemocnice s poliklinikou Pekařská v Brně jsou nespokojeni s nedostatkem léků, zdravotnických potřeb, techniky a velice nevhodnými pracovními podmínkami. Někteří lékaři dávají veřejně najevo, že kdyby to bylo možné, zřídí si soukromou ordinaci, lidé by raději chodili k nim, protože by byli ošetřeni rychleji, kvalitněji a v příjemnějším prostředí. V nemocnici značně upadá aktivita členů KSČ, a to především z důvodů nezájmu vyšších stranických orgánů o jejich problémy, nebo nekvalifikovaným a nevhodným vystupováním ve stranické základně.

Ve Výzkumném ústavu elektrických strojů Brno diskutovali mladí členové KSČ o školení "mladých komunistů", prováděném jedenkrát za měsíc na Městském výboru KSČ Brno. Přednášející lektoři si získávají popularitu zejména kritikou vládních a stranických funkcionářů, o nichž hovoří jako o "starých pánech komunistech, kteří si pouze vyměňují funkce a ekonomicky dostali ČSSR na kolena".

Takto realizované přednášky vyvolávají mezi mladými členy KSČ značné rozpaky a podporují různé frakcionářství (staří - mladí, apod.).

Mezi členy KSČ na Filosofické fakultě University Komenského v Bratislavě vyvolávají rozruch zprávy o přijímání nových členů strany, které kolují po celé Universitě Komenského. Do současné doby nebylo v podstatě možné přijmout za kandidáta KSČ řadového pracovníka (tj. referent - ne učitel), jelikož pro ně neměli vymezené místo. Nyní výbory základních organizací na fakultách přesvědčují vybrané pracovníky ke vstupu do KSČ. V této souvislosti se mezi pracovníky university šíří názory, že v bratislavských výrobních podnicích dělníci hromadně vystupují z KSČ, a proto tyto mezery je potřeba zaplnit i řadovými pracovníky University Komenského.

Pracující s.p. TATRA Kopřivnice projevují obavy, že z podniku vzhledem ke špatné ekonomické situaci na vnitřním i zahraničním trhu budou zaměstnanci propouštěni. Hovoří se o tom, že SSSR již nemá zájem odebírat vozidla T-815, neboť již sám vyrábí dostatek nákladních vozidel. O ekonomické situaci v ČSSR se hovoří jako o optickém klamu, protože skutečnost je údajně ještě horší než se na pohled zdá. Pracující mají obavy z brzkého zdražování, konkrétně benzínu, potravin, nájemného, energie, služeb a zdravotnictví. Vedení státu je kritizováno pro nerozhodnost, neboť klade nedostatečný důraz na realizaci správných opatření. Pracovníci s.p. TATRA Kopřivnice hovoří o tom, že při jednání na sesterských podnicích na Slovensku se mezi tamními funkcionáři strany projevují silně separatistické tendence.

Oslavy tzv. Dne národního usmíření v Maďarsku 23.10.1989 hodnotí většina obyvatel okresu Komárno jako vítězství opozice v Maďarsku. Kriticky poukazují na ostré protisovětské výpady v souvislosti s rokem 1956 a na protikomunistická hesla. Projevují obavy o další politický osud Maďarska jako sousedního státu.

Převládají obavy, aby na základě politické situace v sousedních státech nezneužila opozice v ČSSR 28. říjen k otevřenému vystoupení.

Situace na státních hranicích

V týdnu od 17. do 23.10.1989 bylo na státních hranicích ČSSR zadrženo celkem 122 narušitelů. Z toho na státní hranici s kapitalistickými státy 24 a na státní hranici se socialistickými státy 98 (většina - 72 - na státní hranici s NDR). Převážnou část zadržených narušitelů (85) tvoří stále občané NDR.

Tlak na státní hranici s kapitalistickými státy se podle předpokladu poněkud snížil.

Dne 22.10.1989 ve 20.00 hod. došlo v úseku roty PS Jaroslavi-
ce (okr. Znojmo) k proryvu státních hranic z ČSSR do Rakouska dvojicí občanů ČSSR - bývalého pohraničnicka a jeho družky.

Na státní hranici s NDR trvá nadále tlak občanů NDR směrem do ČSSR. Na OPK Vojtanov došlo 21.10.1989 k násilnému přejezdu z NDR do ČSSR vozidlem Niva, přičemž narušitel následně uskutečnil násilný přejezd zpět z ČSSR do NDR na OPK Boží Dar a na území NDR byl zadržen. Na hraničních přechodech s NDR byla přijata opatření ke zvýšení bdělosti a ostražitosti pohraničních orgánů k zabránění podobných případů. Trvá posílení OSH s NDR v úseku chebské brigády PS a správy OSH Ústí nad Labem.

Je možno předpokládat, že po určitém uvolnění výjezdu občanů NDR do ČSSR, zejména z příhraničního území, může dojít ke zvýšení tlaku narušitelů z řad příslušníků NDR na státní hranice s kapitalistickými státy a Maďarskem.

Situace na hraničních přechodech se stabilizovala s výjimkou hraničního přechodu Petrovice u Karviné, kde opět dochází k překračování místenkové kapacity rychlíků jedoucích z PLR. Na některých hraničních přechodech s PLR došlo k posílení tabulkových míst polské pasové kontroly. Situace u WOP se nadále zhoršuje, dochází k rozdílným přístupům k zadržování narušitelů státních hranic, zejména z řad občanů NDR.

Spolupráce s orgány PS MLR nedoznala podstatnějších změn, jsou zjišťovány pokusy o provokace vůči příslušníkům OPK ČSSR.

V příhraničí ČSSR jsou zaznamenány snahy o organizování nelegálních shromáždění u příležitosti výročí vyhlášení samostatnosti ČSR a rozšiřování letáků v této souvislosti.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 419/2005 Sb.

Příloha k DSZ z 26. října 1989

Dne 25. října 1989 ve 14.10 hodin v Bratislavě podnapilý řidič soukromého osobního vozidla nstržm. SNB Marian TOŠAL /nar.1964, IPS MO VB Bratislava/ při přejíždění z levého do pravého pruhu vozovky narazil do zadní části autobusu. Ke zranění osob nedošlo. Na vozidlech vznikla škoda ve výši 3 300 Kčs.

Vyšetřuje MS VB Bratislava.

Rozdělovník

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 172/2005 Sb.

K připravovaným akcím na 28. říjen v Praze /nezávislé iniciativy
NDR, belgické mírové hnutí/

- 1) Opoziční skupina z NDR Nové fórum, vytvořená okolo deníku Junge Welt /obdoba Mladé fronty/ a tzv. Nezávislý studentský svaz, ustavený na právnické fakultě Humboldtovy univerzity /asi 2 000 členů/, připravují na 28. říjen v Praze v koordinaci s čs. opozicí protestní akce proti postupu čs. úřadů vůči uprchlíkům z NDR.

Čs. občané z čs. opozičních skupin mají 28. října v Praze vy-
lepovat letáky a nést transparenty kritizující bezohledné zákroky
čs. bezpečnosti proti občanům NDR v souvislosti s jejich emigrací
přes ZÚ NSR v Praze. Tato akce má upozornit i na skutečnost, že
omezení možnosti cestovat do ČSSR znamená ze strany vlády NDR hrubé
porušení KBSE.

- 2) Společný mezinárodní výbor organizace zastřešující vlámské míro-
vé hnutí "Vlámský výbor akcí proti atomovým zbraním" /se sídlem
v Antverpách/ - VAKA a organizace "Centrum shody pro mír (OCV)
projednával proces demokratizace v ZSS a rozhodl se posoudit
situaci přímo na místě formou turistických cest. Po zhodnocení
výsledků těchto cest navrhne mezinárodní výbor vedení VAKA
(do konce roku 1989) buď orientovat se i nadále výhradně na ne-
legální struktury, nebo doporučí obnovit styky i s oficiálními
mírovými výbory a dalšími institucemi.

Jako první zemi socialistického tábora navštíví skupina členů
VAKA ČSSR, kde má být mimo jiné posouzena i situace kolem 28. října.
(I. správa SNB)

Rozdělovník:
členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart
s. Jireček
s. Lazar

I, II, XII. S SNS
FS VNS
KS SNS - 10

Současná situace v milici a WOP PLR

Dnem 1.1.1990 dojde ke snižování početního stavu příslušníků milice PLR o 50 % a jako první budou propouštěni členové PSDS a ti příslušníci, kteří se v minulosti zúčastňovali potlačování nepovolených demonstrací.

Příslušníci vykonávající agenturně-operativní práci museli odevzdat veškerou dokumentaci o agenturních prostředcích, když předtím byli nuceni s nimi ukončit spolupráci. Těmto spolupracovníkům byly odebrány cestovní doklady na dobu 5 let a jejich jména zveřejněna na nástěnkách v podnicích s označením udavači. Na základě toho byli propuštěni z práce a v současné době mají značné problémy s hledáním zaměstnání.

Příslušníci milice PLR obdrželi pokyn o zákazu styku s pracovníky bezpečnostních sborů socialistických států a o každém neplánovaném styku musí sepsat záznam.

Velitel hornoslezské brigády WOP PLR vydal tajný metodický pokyn, reagující na změny trestně-právních norem v PLR. Změny se nepříznivě promítnou do činnosti WOP PLR a podstatně ztíží výkon jejich služby.

Podle metodického pokynu např.:

- osoba má právo podat u soudu stížnost proti zadržení a proti postupu příslušníků WOP a žádat odškodnění, které v případě kladného vyřízení stížnosti hradí příslušník WOP, jež zákrok prováděl,
- omezuje se kontrola osob v hraničních oblastech, zejména v oblastech rekreačních,
- osoby, zadržené jen pro narušení státních hranic budou řešeny pouze na svobodě,
- fotografování a daktyloskopování je možno provést až po vznesení obvinění,

- osoby, které překročí státní hranice v podnapilém stavu je možno zadržet až po jejich vystřízlivění nebo je předat MO (Veřejná bezpečnost).

(HS PS OSH)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Lazar

I, II, III, XII, S, SN, S

KS SNB - 10

HS PS OSH 1 2 S HS PS OSH

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Názory na odstúpenie E. HONECKERA

Odstúpenie HONECKERA z funkcie generálneho tajomníka ÚV SED a menovanie KRENZA hodnotia kruhy japonského generálneho konzulátu v Západnom Berlíne ako oneskorený akt, ktorý bol "vynútený" poslednými vnútropolitickými udalosťami v NDR. HONECKERovi sa už nepodarilo včas podchytiť dôsledky vlny emigrácie a demonštrácií posledných mesiacov, ktoré uvedené kruhy považujú za začiatok a pevnú súčasť politických konfrontácií v NDR s dlhotrvajúcim charakterom a s cieľom zbaviť SED svôjho mocenského postavenia. Tento nastúpený proces "občianskej nedisciplinovanosti" sa dá podľa uvedených kruhov už ťažko usmerňovať alebo zastaviť.

Menovanie KRENZA považujú za trvalú záležitosť a úvahy (napr. HOP) o "prechodnom riešení" za nepodložené špekulácie. Súčasne predpokladajú, že KRENZ bude musieť pristúpiť k prevedeniu kádrových zmien a postupne uvoľňovať funkcionárov, ktorých činnosť je úzko spojená s "érou" HONECKERA (napr. MIELKE) a je im pripisovaná zodpovednosť za súčasnú vnútropolitickú situáciu v NDR. Uvoľnené miesta by mal obsadzovať mladšími politikmi, ktorí majú schopnosť a predpoklady získať dôveru obyvateľstva. Očakáva sa že tento, poslednými udalosťami signalizovaný proces kádrových zmien vo vedení SED by mal byť ukončený do zjazdu strany a to aj v prípade, keby malo dôjsť ku zvolaniu mimoriadneho zjazdu SED za účelom stanovenia jej novej politickej línie.

Podľa kruhov japonského generálneho konzulátu môže KRENZ k súčasnej radikalizácii a polarizácii politického života NDR pristúpiť len na základe prevedenia hlbokých zmien v doterajšej politickej praxi, čo však znamená, že pokiaľ chce KRENZ udržať svoju politickú

moc, musí nastúpiť cestu konkrétnych reforiem. V súčasnej situácii sú za najaktuálnejšie problémy, riešenie ktorých by mohlo viesť k relatívnemu ukludneniu v NDR, označované práva obyvateľstva na cestovanie do zahraničia, postavenie a politické práva ostatných politických strán, slobodné vyjadrenie názoru a nesúhlasu s politikou SED v súlade so ZA KBSE.

Eventuálne pokusy KRENZa o akési len okrajové "uspokojenie" obyvateľstva a o "kozmetickú" úpravu súčasného systému by mohli negatívne pôsobiť na stabilitu NDR a súčasnú "relatívne kludnú konfrontáciu medzi verejnosťou a SED" by mohli nahradiť vážne a hlboké konflikty.

(I. správa SNB)

I, II. S SNB

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Poškozování státních bankovek

V noční tržbě podniků v okruhu pošty Praha 1 se dne 24.10.1989 objevily nové stokorunové bankovky, na kterých je portrét K. GOTTWALDA úmyslně poškozen. Portrét je pomalován hvězdami, terčem, knírem, plnovousem apod., s textem "vrah, stalinista, vypisujeme cenu za dopadení" apod. Od 24. 10. 0.00 hod. do 25.10. 8,00 hod. bylo zjištěno 28 ks takto poškozených bankovek.

Pracovníci všech poboček pošty Praha 1 byli dne 24.10. proškoleni, aby zjištěné poškozené bankovky vyřazovali z oběhu a zaznamenali čas a podnik, který tržbu předal. SBČS vytvořila finanční fond, ze kterého bude krýt výměnu poškozených bankovek. Zároveň vyslovila obavy, že dojde-li k poškození ve větším rozsahu, bude nutné stáhnout z oběhu celou emisi bankovek. Její nahrazení představuje velkou finanční ztrátu a není možné v kratším časovém úseku než 2 roky.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Hegenbart

I., II. SNB

Program semináře "Gramsci nel mondo" ve Formia

Seminář "Gramsci nel mondo" se uskuteční ve dnech 25.-27.10.1989 ve Formia. Na seminář byl pozván představitel čs. opozice Miloš HÁJEK. Údajně měl být pozván i oficiální představitel z ČSSR.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Hegenbart
s. Štefaňák

I I S SNIS

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

REGIONE LAZIO
ISTITUTO GRAMSCI
COMUNE DI FORMIA
AZIENDA AUTONOMA SOGGIORNO E TURISMO DI FORMIA

GRAMSCI NEL MONDO
Convegno internazionale

COMITATO SCIENTIFICO

NICOLA BADALONI
GABRIELE DE ROSA
VALENTINO GERRATANA
ANTONIO GIOLITTI
ANTONIO A. SANTUCCI
GIUSEPPE TAMBURRANO
GIUSEPPE VACCA
SALVATORE VALITUTTI

SEGRETERIA SCIENTIFICA

ANTONIO DI MEO
CLAUDIA MANCINA
ANTONIO A. SANTUCCI

Formia 25-27 ottobre 1989

GRAMSCI IN EUROPA

mercoledì 25 ottobre
ore 9,30

Presiede Teodoro Cutolo

Relazioni

Georges Labica, La recezione di Gramsci in Francia
André Tosel, I malintesi dell'egemonia
Wolfgang Fritz Haug, Edizioni di Gramsci in lingua tedesca

Comunicazioni e interventi

Peter Glotz Michael Grabek Theodor Pinkus

ore 15.30

Presiede Nicola Badaloni

Relazioni

David Forgacs, Le traduzioni inglesi degli scritti gramsciani
Stuart Hall, Influenze gramsciane nella cultura inglese
dagli anni sessanta a oggi

Comunicazioni e interventi

Janis Bulgaris Joseph Vincent Femia Anne Showstack

Giovedì 26 ottobre
ore 9,30

Presiede Giulio Einaudi

Relazioni

Francisco Fernandez Buey, La diffusione delle opere di Gramsci
nella Spagna franchista e postfranchista
Corrado Vivanti, La prima edizione tematica
dei «Quaderni del carcere»
Luisa Mangoni, L'edizione critica dei «Quaderni»
nella politica e nella cultura italiana

Comunicazioni e interventi

Gabriele De Rosa Valentino Gerratana Gert Soerensen
Giuseppe Tamburrano Renato Zangheri

GRAMSCI NEGLI USA

ore 15,30

Presiede Antonio Giolitti

Relazioni

John D. Moore, Il progetto editoriale dell'edizione critica
dei «Quaderni» negli Stati Uniti

Joseph A. Buttigieg, La circolazione delle categorie gramsciane
nel pensiero filosofico nella cultura storica e
nella critica letteraria statunitensi

Comunicazioni e interventi

John Cammett Karl von Holdt Tahar Labib Frank Rosengarten

GRAMSCI NEI PAESI DELL'EST

Venerdì 27 ottobre

ore 9,30

Presiede Valentino Gerratana

Relazioni

Enrico Smirnov, L'edizione sovietica dei «Quaderni»

Irina Gregoreva, Presenza di Gramsci nella cultura sovietica

Tian Shigang, Traduzioni gramsciane e presenza di Gramsci
nel marxismo cinese

Comunicazioni e interventi

Bronislaw Geremek Elemer Keri Pavol Koprda

GRAMSCI IN ORIENTE E IN AMERICA LATINA

ore 15,30

Presiede Giuseppe Vacca

Relazioni

Eisuke Takemura, Dalle prime antologie gramsciane
alla edizione critica dei «Quaderni» in Giappone

Carlos Nelson Coutinho, Pensiero gramsciano e realtà
politica brasiliana

José Aricò, Gli intellettuali argentini pionieri della fortuna
di Gramsci in America Latina

Comunicazioni e interventi

Leonardo Boff Osvaldo Fernandez Diaz Dora Kanoussi
Juan Carlos Portantiero

PRESENTAZIONE DEL PROGETTO DI COSTITUZIONE
DELL'INTERNATIONAL GRAMSCI SOCIETY CON SEDE A NEW YORK

Sabato 28 ottobre

ore 9.30

Signalizování příjezdu kategorizovaných osob

RAKOUSKO

Na ZÚ ČSSR ve Vídni byla udělena novinářská víza pro tyto osoby:

GROLIG Erich, nar. 13.4.1925, Rakušan, korespondent deníku
STUTTGARTER ZEITUNG;

TITZER Klaus, nar. 28.11.1962, Rakušan, korespondent REUTER.
Ubytován bude v hotelu FORUM v Praze na dobu tří dnů;

LAGARDE Michael, nar. 29.10.1968, Rakušan, novinář deníku KURIER.
Přijede na jeden den do Znojma vozem poznávací značky
N 609070, VW Golf.

FRANCIE

Na ZÚ ČSSR v Paříži bylo uděleno k 24.10.1989 návratné vízum
na 7 dní pobytu v ČSSR pro :

PASCAL-LUCIEN GEORGE, nar. 15.7.1951, bytem [REDAKCE],
Paris 15. Pracuje jako reportér-fotograf
v agentuře AFP se sídlem 11, Place de la
Bovax, Paris. Číslo pasu - [REDAKCE].
Pravděpodobně bude vypomáhat pražskému zpravo-
daji AFP při monitorování očekávaných opozič-
ních vystoupení.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Hegenbart

I, II, SSNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.